

kat.komp.

59467

Mag. St. Dr.

*Ostrowski Luciae Jos: Aenigmata Aristotelica seu
Conclusiones ex universa Philosophia Aristo-
telis.*

Pytański Jacek doc.
Aenigmata christologica seu Conclusiones ex una
versa Philo sophia christolica.

A
C C
EX
Prasiden
Doct.
A
LVEA

36)(+)(60
In Nomine Domini, Amen.

Æ N I G M A T A
A R I S T O T E L I C A,

S E V

C O N C L V S I O N E S

EX VNIVERSA PHILOSOPHIA
A R I S T O T E L I S,

Ad discutiendum,

In Alma Vniuersitate Cracouiensi,

Præsidente M. PAVLO IOANNE WOIEWODZKI, Phil:
Doct. Collegæ Maiore, Regio & Cursus WLADISLAVIANO.

A R I S T O T E L I C I

P R O F E S S O R E.

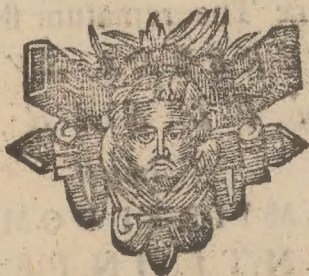
Ad Ecclesiam COLL. SANNÆ, Canonico:

LUCA IOSEPHO OSTAWSKI, A.A.L.L. & PHILOSOPHIÆ
B A C C A L A V R E O,

Publicè

P R O P O S I T Æ.

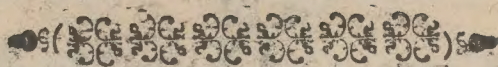
Anno Dñi, M. DC. LXXXI, 12. Kalend. Februarij.

W.

C R A C O V I Æ,
Ex Officina SCHEDELIANA S. R. M. Typograph.

D. T. O. M.

DOCTORVM GEMMÆ,
MAGISTRORVM MAGISTRO,
ACADEMICORVM IDEÆ
VIRTVTVM LVCI,

ARCHIGYMNASII IAGELLONICI
LAPIDI ANGVLARI,

ERVDITIONIS CHRISTIANÆ ARCHIVO
PIETATIS ORTHODOXÆ, FONTI LIMPIDISSIMÆ
ALMÆ VNIVERSITATIS CRACOVIENSIS
PATRIARCHÆ INCLITO,

REGNI POLONIARVM, TVTELARI MAXIMO
CONTRA BIZANTINAM MONSTRAM, HERCVLLI IMPER-
TERRITO, & INVICTO,

59462 III

VERBI DIVINI, VOCI CLARISSIMÆ,

DIVO IOANNI CANTICO

In Orbe LECHICO, DIVINITVS Mirificato,

Per Quem,

Lechiæ in extremis panē calamitatibus gementi, ad optanda Cæli
solatia, affatim capienda, felix nocte dieq; patet aditus,
Ianuam Scientiarum.

CÆLESTIVM SVBLIMITATVM
CONTEMPLATORI.

Immo

SPLENDORVM PERENNIVM COMPREHENSOR
Naturalis Notitiæ Theorematum stabilem possessionem.
ANGELO TERRENA SVPERGRESSO,
ATLANTI SARMATICO.

Immo

IN AVGVSTO EMPIREI DOMICILIO, ÆTERNV
CONSISTENTI INTELLIGENTIÆ,
Metaphisicam, omnis Materiæ expertem, limites cæterorum Hab
tuum, gloriosè transilientem.

Perpetuus Client, aeterno Cultu consecrat.

M. P. L. W. I. A.

In Nomine Domini, Amen.

CONCLVSIONES EX SCIENTIA RATIONALI.

I.

Logica est facultas verum vel falsum considerans, & diuisionem sui, in duos Habitus realiter inter se distinctos, in Docentem nimirum & Videntem, admit- tens: habetq; pro Obiecto Adequato modum sciendi, vt sic: qui cum sit directius operationum intellectus, habet exinde rationem Obiecti Formalis. Rationalis tamen scien- tia non priuatur insigni scientiæ purè Speculatiuæ titulo, quamuis in- super orbetur absoluta & simplici necessitate ad comparandam alia- rum scientiarum præstantiam.

II.

Datur Ens rationis ab intellectu Diuino vel humano conceptibile, suum esse actuale à ratione tantum accipiens, in qua solum habet esse obiectiuè; Denominationibus tamen extrinsecis, Negationibus & Priuationibus rationem sui minimè tribuens.

III.

Imperium Philosophiæ non indiuisum est, cum in suis penetralibus fo- ueat, non modò Distinctionem vt sic: quæ est carentia identitatis inter Entia, negationem sui inuicem habentia; sed etiam Distinctionem realem, quæ versatur inter duo extrema realia: & Distinctionem Rati- onis, tam Ratiocinantis quam Ratiocinata: tum Distinctionem ex na- tura rei formalem, quæ est diuersitas inter plures eiusdem rei forma- litates, in eadem entitate reali radicata, & identificatas sibi realiter, cum susceptione Prædicatorum contrariorum, ante opus intellectu: atq; hanc Distinctionem formalem, rectè quisque Philosophus ad Distin- ctionem virtualem reducere potest: nisi quæstionem de nomine velit euitare.

IV.

Vniuersale in essendo, quod est Ens vnum aptum inesse multis, ha- bet suam à parte rei existentiam independentem ab omni operatio- ne intellectus, non tamen independentem à singularibus extra quæ nullibi subsistit. Ast vniuersale in prædicando, ad hoc vt detur à parte rei, beneficium requirit à nostro intellectu faciente comparati- onem simplicem, ad eius constitutionem.

V.

Concreta tam substantialia quam accidentalia, possunt de alijs con- cretis toties prædicari, prædicatione formali, quoties abstractum vnus concreti est superius, respectu alterius concreti, de quo præ- dicatur,

dicatur, vel est formā illius. Abstracta verò nequeunt prædicari de ijs, à quibus abstrahunt hoc est de suis concretis, nec è contra de suis abstractis concreta, idque prædicatione formali: neque abstractum concreti superioris, potest prædicari de abstracto concreti inferioris, tam formaliter, quàm identicè: idem proinde iudicium esto de secundis intentionibus.

VI.

Recta profectò & adæquata diuisio est vniuersalis, tam Metaphysici quàm Logici in quinque prædicabilia, Genus nimirū, Speciem, Differentiam, Proprium & Accidens. Vnde arcendi sunt meritò à Peripatetico Authores illi, qui plura, vel pauciora designant prædicabilia. Atque hæc diuisio vniuersalis vt sic, in sua inferiora, est diuisio Generis in suas Species.

VII.

Cum Genus definiatur esse id, quod prædicatur de pluribus specie differentibus in quid incompletè; tunc non definitur per se natura communis, neque genereitas, seu prædicabilitas in abstracto, sed genereitas seu intentio secunda in concreto, connotans naturam communem de pluribus speciebus prædicabilem; vt autem saluetur ratio generis, non requiruntur ad id plures species actu existentes: quamuis possibiles omnino ei sint necessariae, de quibus prædicatur vt totum potentiale.

VIII.

Tribuenda est bonitas illi definitioni, quæ exprimit naturam Speciei prædicabilis, dicendo esse id, quod prædicatur de pluribus numero differentibus in quid completè: non tamen concedendum, vt quā talis exigat subijcibilitatem, vel per modum proprietatis, vel per modum prædicati essentialis. Ast illud admittendum saltem probabiliter, quòd omnes species diuersæ, sint inæqualis perfectionis.

IX.

Individuum Metaphysicum, seu primò intentionaliter sumptum, bene describitur, quod ex se non potest inexistere pluribus, in quibus numerari atque diuidi possit, & quorum quodlibet sit ipsum. Vnde ab omnibus indiuiduis, non potest abstrahi aliqua ratio communis quæ sit singularis & prædicabilis, de omnibus singularibus realiter spectatis. Nec vitiosa censenda illa definitio Indiuidui Logici, seu secundò intentionaliter considerati, per quam dicitur esse illud, quod de vno solo prædicari potest.

X.

Si quis autem de principio Indiuiduationis inquirat, illud nec quantitatem, vel aliud accidens: nec collectionem accidentium: nec existentiam: nec materiam absolutè sumptam: aut signatam quantitate: nec formam substantialem, aut formam & materiam simul esse sciat; sed singularitatem, seu hæcceitatem, ad quam sequitur negatio communica-

carari de
de suis
ractum
erioris,
secun-
hyfici
Diffe-
Peripa-
Atq;
eris in
specie
natura
gene-
munē
eneris,
sibiles
ntiale-
speciei
umero
ā talis
odum
quod
bene
us nu-
de ab
quæ sit
ctatis.
inten-
o solo
quan-
ec exi-
titate:
e sciat;
com-
nica-

municabilitatis: imò nouerit etiam nulla accidentia indiuiduari à suis subiectis.

XI.

Definitio differentiarum secundò intentionaliter sumptarum, per quam dicitur esse illud, quod de pluribus differentibus specie in quale quid prædicari potest, censenda est bona. Diuisio autem illius ut sic considerata, in Communem, Propriam, & Propriissimam, pro adæquata, & pro diuisione analogi in sua analogata acceptanda. Cuius ratio in esse tertij prædicabilis constituitur, per ordinem ad inferiora speciei.

XII.

Proprium quarto modo sumptum adeo efficax est, ut illud solum constituat quartum prædicabile: definiturq; primò intentionaliter, esse id, quod accidit soli alicui speciei, & omni ac semper. Secundò intentionaliter sic: est illud, quod prædicari potest de pluribus in quale accidentale conuertibiliter necessario. Constituitur autem in esse vniuersalis per ordinem ad inferiora speciei illius, à qua immediate emanat: estq; adeò suo coniunctum subiecto; ut nec de potentia absoluta, possit ab eo diuelli & ad permanentiam mutuam conseruari.

XIII.

Accidenti tam primò quam secundò intentionaliter sumpto, bene congruit descriptio illa, quæ dicitur; Accidens esse id, quod potest abesse & adesse præter subiecti corruptionem. In esse verò quinti Prædicabilis, non constituitur per ordinem ad sua inferiora, sed per ordinem ad illa subiecta, de quibus contingenter prædicatur.

XIV.

Inter decem Prædicamenta Entis finiti ut sic, Substantia ex eo Principatum tenere debet, quod sit Ens reale completum, per se existens. Vnde ratio formalis constitutiva eiusdem, est perfectitas, quæ gloriatur se esse quid posituum, ad quod sequitur ineptitudo ad inhærendum. Illud verò minimè sibi attribuere potest, quod diuisio eius in primam & secundam sit vera, & propria.

XV.

Accidens Prædicamentale rectam, sortitur definitionem, quæ dicitur esse Ens aptum natum inhære subiecto. De cuius essentia prescribitur inhærentia aptitudinalis, cum ad summum solum sit proprietas eius. Hoc accidens adeò Cælitus fortunatum est, ut idem numero, possit de potentia absoluta poni simul in diuersis subiectis.

XVI.

Quantitas rationem formalem sui constituens in extensione partium, ad quam sequitur aptitudo & exigentia connaturalis, expellendi se inuicem, & alias res ab eodem loco: quæ aptitudo communiter impetrabi-

netrabilitas naturalis dicitur : distinguitur realiter à substantia, habetq;
trinam speciem veram, nimirum Lineam, Superficiem & Corpus. Hac
tamen præstantior, quia perfectior est Qualitas, in quatuor species vni-
uersales à Philosopho diuisa, ad quas omnes aliæ reducibiles sunt.

XVII.

Nobilior Peripateticorū cærus, dari à parte rei suadet Relationes reales
independenter ab omni operatione intellectus : quæ sunt formæ
quædam accidentales, à fundamento distinctæ, & ad sui constitutionē
realem, exigentes quatuor conditiones, nimirum subiectum reale, rati-
onem fundandi realem, terminum realem existentemq; realiter, atq;
distinctionem realem fundamenti & termini : quæq; his conditionibus
ditatæ ad multiplicationem terminorum, qui possunt esse sine se inui-
cem, multiplicantur, terminanturq; ad absolutum, adeò insignem exer-
cendo munificentiam, vt vna fundet aliam. Iam verò sex vltima præ-
dicamenta sunt relationes, non intrinsec^o vt Prædicamentales, verum
extrinsecus aduenientes.

XVIII.

Propositio quæ modò est vera, eadem potest esse falsa, in hoc ipso
instanti, in quo est vera : vnde veritas & falsitas sunt accidentalia, non
essentialia Propositioni, aut Proprietates illius. Ex Propositionibus
contradictorijs de futuro contingenti, vna est determinatè vera, & al-
tera determinatè falsa. Intellectus noster necessitatur ad assensum
Conclusionis, necessitate tam specificationis quàm exercitij, admissio,
quòd assensum præbuerit Propositionibus præmissis, & quòd iudica-
uerit eas esse bene dispositas, in modo & figura.

XIX.

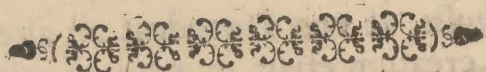
Demonstratio vt sic adæquatè diuiditur, in Demonstrationem pro-
pter Quid, & in Demonstrationem Quia. Atq; vtræq; harum ge-
nerat scientiam, cuius actus, & opinionis, naturaliter non possunt esse
simul in eodem intellectu, de eodem subiecto : bene tamen id fieri po-
test, de potentia absoluta.

CON.

habetq;
. Hac
es vni
unt.

CONCLUSIONES EX SCIENTIA NATURALI.

I.

s reales
formæ
utione
e, rati-
r, atq;
onibus
e inui-
n exer-
a præ-
verum

Physicæ Obiectum Adæquatum est substantia corporea completa: quod si quispiam voluerit assignare Ens mobile, vel naturale; aut substantiam mobilem, vel naturalem, is de voce quæstionem instituet. Atque prædicta substantia principia constitutiva sui habet, in facto esse duo: in fieri verò tria, è quorum Principiorum numero, materia prima, non est ita pura potentia, quin includat actum entitativum & actum Metaphysicum: attamen sine aliqua forma substantiali Physica, nequit existere naturaliter, quamvis possit supernaturaliter.

II.

oc ipso
ia, non
onibus
, & al-
ensum
miso,
udica-

Formæ substantiales è materia educibiles, præexistunt in illa virtualiter, quarum duæ sibi non subordinatæ, nequeunt simul esse naturaliter, in eadem materia: oppositum nihilominus absoluta potentia efficere valet; imò & vnam formam, ad duplicem materiam actuandam determinare. Unio inter materiam & formam, est respectus extrinsecus adueniens, & non modus absolutus substantialis, aut accidentalis. Totum substantiale Physicum distinguitur realiter à suis partibus simul sumptis & unitis.

III.

a pro-
m ge-
nt esse
eri po-

CAusa Physica vt sic (quæ definitur esse id, quod per se positivè influit esse, in aliud, ex natura sua intrinseca, contingens & cum imperfectione dependens ab illo, quod sibi communicat suum esse) adæquatè & uniuocè diuiditur, in Materialem, Formalem, Efficientem & Finalem; **D**EVS Præpotens nequit omnino supplere causalitatem, causæ Materialis & Formalis intrinsecè, respectu totius compositi Physici.

IV.

chyl
213
q, 101

CUM omnis substantia producat immediatè aliam, ideo nullum accidens immediatè attingit productionem substantiæ; **D**EVS autem Gloriosus concurret immediatè, cum causis secundis, ad effectus illarū, non tamen eas præmouet per superadditam qualitatem Physicam. In causis creatis admittenda est potentia obedientialis passiva, ad quamlibet formam, non dicentem essentialem & actualem dependentiam, ad subiectū determinatum; secus de potentia obedientiali actiua discurrendum, quæ solum in quibusdam datur, ad quosdam effectus.

V.

N.

VNus idemq; effectus non potest simul & semel, tam naturaliter, quam supernaturaliter dependere, à pluribus Causis adæquatis; neq; idem potest seipsum efficienter producere, neque Causæ Efficientes possunt sibi

sibi inuicem esse Causæ, vt vna dependeat ab altera, in genere Causæ Efficientis; Agens creatum etiam immediatè agit in distans.

VI.

Motus qui ab agente, mobili, & termino distinguitur realiter, suam distinctionem specificam desumit, à distinctione specifica terminorum, ad Quos & à Quibus; Datur ad substantiam, Quantitatē & Qualitatem. Motus proiectorum, prouenit à qualitate proiectis impressa, tanquam à principio Quo, & ab ipsis proiectis, tanquam à principio Quod. In vacuo deinde supernaturaliter admissio, potest dari, jſq; localis, tam à se, quàm ab alio.

VII.

Plurium substantiarum, quæ se naturaliter ab eodem loco expellunt, vnus idemq; locus simul & semel, per absolutam potentiam, potest esse capax: pariter idem corpus potest esse simul in pluribus locis, tam circumscriptiuè quàm definitiuè; fieri tamen non potest naturaliter, vt aliqua forma absoluta sit in replicato corpore in vno loco, quæ non sit in eodem, in quocunq; alio loco. Ast formæ repugnantes sibi, ab eodem corpore, in eodem loco, remouendæ sunt.

VIII.

Infinitem Syncategorematicum in magnitudine, in intensione & in numero, non repugnat naturaliter à parte rei, esto Categorematicum non nisi Diuinâ virtute possit dari. Creatura tamen infinitæ perfectionis, vt existeret in rerum natura, ita admitti in Peripateum, nullatenus potest ac debet.

IX.

Plures partes in continuo existeret actu, quæ ante omnem designationem, per quodcunq; extrinsecum factam, distinguuntur realiter, vt indubitatum apud Philosophum est, ita certum debet esse, apud eius Discipulos, illud non componi ex puris & solis indiuisibilibus, quamuis hæc in illo positiuè & actu reperiantur.

X.

Dratio quæ adæquatè diuiditur in æternitatem, æuum & tempus: secundum id, quod positiuum & reale dicit à parte rei, est existentia rei durantis, non tamen dicit actualem existentiam rei ad tempus, neque rationem mensuræ; aut respectum formalem permanentiæ.

XI.

Mvndum non fuisse productum ab æterno, verum in tempore, tenendum est omnino, nihilominus negandum non est, potuisse eum produci ab æterno, quoad res permanentes: qui etiam in tempore nequit naturaliter perire, tam quoad Cælestia, quàm quoad sublunaria corpora, adeoq; durabit in æternum: nec tamen is, vel ideo floridus videri debet immemoribus Cœlestium, quod affirmetur creatus esse, à Deo Benedicto, tempore Verno.

XII.

XII.

Cælum etsi non sit vnum ex Elementis, neq; compositum ex iisdem, non tamen censendum est corpus simplex, cum ad sui constitutionem admittat materiam, quæ eandem rationem sortitur cum materia sublunarium; est tamen incorruptibile connaturaliter, solidum & inanimatum, decem Orbes & vndecimum quadratum Empyreum habens, Stellas verò planè innumerabiles, concurrentes ad complexiorem humanam. Orbes Cælestes non mouentur à seipsis: nec agunt per motum tanquam per virtutem actiuam, in hæc inferiora, inter quæ si numeratur intellectus noster & voluntas, tunc in illum, & in hanc non influunt directè; vnde Astrologi nullo modo possunt, successus futuros contingentes, & casus fortuitos, aut actiones ex voluntate humana pendentes prænoscere, atq; prædicere.

XIII.

Meteororum causa materialis proxima, est vapor & exhalatio: causa verò efficiens, est Sol & alia astra calida & calefactiua: inter quæ prodigiales & ominosi Cometæ numerantur, interitum vel mutationem Regnis, periculum, vel obitum Regibus & Principibus, famem & pestilentiam populo, prænuntiantes, non fallaci obseruatione.

XIV.

Generatio substantialis, quæ est mutatio alicuius, ad formam substantialem, cum qua facit vnum per se corpus substantiale: pro subiecto in ratione mutationis habet materiam, vel aliud compar: in ratione verò productionis ipsum generantem: Ast pro termino à Quo, habet priuationem & formam præcedentem destructam. Deinde pro termino ad Quem, habet totum compositum includens singularitatem. Insuper pro termino Quo, Formam compositi.

XV.

Intensio qualitatis, non fit per additionem nouæ entitatis, destructæ priori entitate qualitatis: nec per minorem admixtionem contrarij: nec per communicationem existentie perfectioris, destructæ imperfectiori existentie; nec per maiorem radicationem eiusdem qualitatis in subiecto: nec per additionem noui modi, qui præbeat formæ maiorem explicationem in subiecto, tollendo confusionem & potentialitatem eius, reducendoq; illam, ad maiorem vnitatem: nec insuper per communicationem maioris actualitatis: sed fit per additionem gradus ad gradum.

XVI.

Grauitate errant ij, qui tres animas distinctas, in homine constituunt, cum vna rationalis sufficiat, illaq; sola indiuisibilis; & indistincta realiter ab intellectu & voluntate; quod similiter tenendum de quauis alia

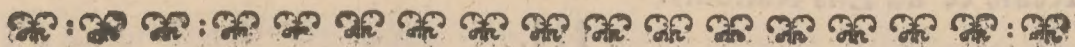
dicitur ratio per se primò conueniens reⁱ, intrinsecè ipsam constituens,
& à qua omnes eius proprietates emanant. Existètia verò dicitur
id, ratione cuius formaliter constituitur res, extra suas causas, & ex-
tra nihil.

VI.

Subsistentia in creatis, nihil addit positium, sed duplicem negatio-
nem, actualis nimirum & aptitudinalis communicationis alteri, vt
Quod, & vt Quo. Et sanè definita in hunc modum subsistentia, non
solum toti composito Physico, sed etiam partibus integralibus homo-
geneis conuenit, quæ ab inuicem separata, sunt Entia completa &
per se. Ast de partibus Essentialibus Physicis, & partibus heteroge-
neis, secus est statuendum.

VII.

Creaturæ quemadmodum nullū esse simpliciter, & absolutè habue-
runt ab æterno: ita nec vllum esse diminutum medium, inter Ens
Reale, & Ens Rationis, nisi ipsum esse cognitum, in omnia mente Dei
Præpotentis Maximi; Cui ab omnibus creaturis, laus perennis
esto, atque veneratio indeficiens, totam
per æternitatem,

Permissu Magnifici Domini

R E C T O R I S.

uens,
citur
& ex-

atic-
i, vt
non
mo-
a &
oge-

oue-
Ens
Dei
s

